

Recordar-se

El pronom feble *es* té, com se sap, una doble funció: és el pronom reflexiu de tercera persona, que en alguns casos ha esdevingut un mer reforç pronominal del verb, com en *adonar-se*, *queixar-se*, *abstenir-se*, etc., i serveix per a indicar que l'acció del verb és realitzada per un subjecte indeterminat. Aquest fet pot contribuir, en algunes ocasions, a dissimular la incorrecció de certes frases, en què un verb és usat indegudament com si fos pronominal, o, contràriament, a fer creure que es comet aquesta incorrecció quan, en realitat, el pronom *es* fa de subjecte indeterminat. Així, l'oració *Es calla massa sovint* és certament inacceptable quan és usada en lloc de *Calla massa sovint*, és a dir, *Ell calla massa sovint*, però és totalment correcta quan és l'equivalent de *Hom calla massa sovint*. (Vet aquí un dels avantatges del pronom fort *hom*, que no és, com algú creu, una antigalla inservible.).

D'altra banda, hi ha alguns verbs, com és ara *recordar* i *oblidar*, que es poden usar, amb una significació idèntica o afí, nus i amb un reforç pronominal. En el primer cas duen un complement

de règim directe i en el segon regit per la preposició *de*. Podem dir, així, *Recordo el que va passar* i *Em recordo del que va passar*, *Vaig oblidar el seu encàrrec* i *Em vaig oblidar del seu encàrrec*. Tenint en compte tot el que acabem d'exposar, doncs, són possibles dues construccions com *Encara es recorda aquell fet* i *Encara es recorda d'aquell fet*, però la presència en la segona d'elles de la preposició *de* marca una diferència superior a la que hi pugui haver entre *recordar* i *recordar-se*. Indica, en efecte, que la primera ha d'ésser necessàriament, o gairebé necessàriament (l'ús reflexiu de *recordar* seria insolit), una oració passiva pronominal, això és, que el pronom *es* hi fa la funció de subjecte indeterminat, i que en la segona el subjecte hi és simplement sobreentès, tal com és normal en català. Dit altrament, la primera oració és l'equivalent de *Hom encara recorda aquell fet*, i la segona de *Ell encara es recorda d'aquell fet*. Al costat de les construccions indicades podríem dir, naturalment, *Recorda encara aquell fet* (amb el règim directe i el subjecte sobreentès), però no "Recorda encara d'aquell fet", construcció absolutament inviable. I, és clar, caldria recórrer a *hom en lus de recordar-se* amb el subjecte indeterminat: *Hom es recorda encara d'aquell fet*.